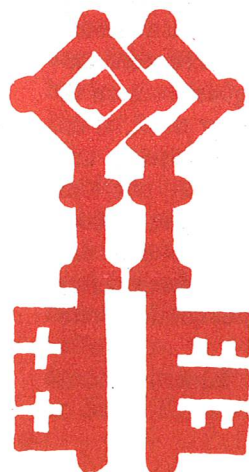
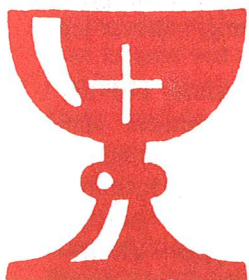
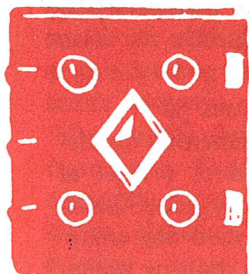

RE-FORMATIO

MEDDELELSER OM KIRKELIG FORNYELSE

3 / juli 1995

ISSN 0903-6113

DANSK SKRIFTEMÅL PÅ VERS

Jeg en bedrøvet Synder er
i Tanker, Ord og Gerninger.
Jeg syndet har imod min Gud
og overtraadt hans Lov og Bud.

Dog tror jeg, at Gud er god,
han trøster mig med Jesu Blod,
som han paa Korset ofret har,
da han al Verdens Synder bar.

Jeg beder Eder, Herre kær,
som i Guds Sted beskikket er,
I for Guds Søns Fortjeneste
tilsiger mig Forladelse.

Jeg lover Eder skikkelig,
jeg ved Guds Hjælp vil bedre mig.
Gud og min Næste jeg elske vil.
Gud giv'mig sin Aand og Naade dertil.

Kilde: P.Severinsen: Om Skriftemaal og Skriftemaalsskik.
Købhv.1916: Kirkeligt Samfunds Boghandel.

AT OPBYGGE KRISTI LEGEME

FORMANDSBERETNING 1995

PÅ FÆLLESSKABET KIRKELIG FORNYELS ÅRSMØDE
ved sognepræst Olav Fog, Blaahøj.

"Han har givet os nogle til at være apostle, andre til at være profeter, andre til at være evangelister og andre til at være hyrder og lærere for at udruste de hellige til at gøre tjeneste, så Kristi legeme bygges op, indtil vi alle når frem til enhed i troen og i erkendelsen af Guds Søn, til at være et fuldvoksnet menneske, en vækst som kan rumme Kristi fylde. Da skal vi ikke længere være uforstandige børn og slynges og drives hid og did af hver lærdoms vind, ved menneskers terningkast, når de med snedighed fører os på lumske afveje, men sandheden tro i kærlighed skal vi i ét og alt vokse op til ham, som er hovedet, Kristus." Ef. 4,11-13.

At opbygge Kristi legeme - det er det, vi vil!

I vores danske lutherske og pietistiske kirke har vi ellers været vant til, at det, der skal opbygges, er den enkelte sjæl.

Som *danskere* er vi ligesom de andre germanske folk ret følsomme gemytter.

Som *lutheranere* er det det soteriologiske, det der har med frelsen at gøre, som er det vigtigste - jvf. Luthers spørgsmål: Hvordan skal jeg - den enkelte - finde en nådig Gud.

Og som *pietister* er det den enkel-

tes fromhed, der sættes på.

Derfor har alt fromhedsliv og kirkeliv i Danmark været præget af den enkelte sjæls opbyggelse. Gudstjenesten målrettes mod den enkelte, både i prædiken, bøn og salmesang. Kun i den udstrækning, gudstjenesten "siger" mig noget, skal jeg deltage i den. Jeg skal ikke gå i kirke for andres skyld, for gudstjenestens skyld, for sognets skyld - kun for min egen skyld. For det er mig, der skal opbygges. Hvis præsten ikke opbygger mig, behøver jeg ikke komme der.

Derfor liturgiernes forfald. For når præster først og fremmest skal være optaget af at opbygge, må de finde på en masse små hjemmestrikkede forbedringer af gudstjenesten, som kan opbygge - altså men i den bedste mening. I vore dage udskiftes ordet "opbygge" ofte med ordet "sige": Gudstjenesten skal sige mig noget. Præsters anstrengelse for at få gudstjenesten til at sige folk noget, fører tit til, at de bliver leverandører af kristelig underholdning, for ikke at tale om kristelig pop. Det fromme danske folk kræver at blive kristeligt underholdt. Præster bedømmes efter deres evne til at imødekomme dette folkelige krav.

Derfor aktivismen. Kirkelivet skal

indrettes, så det giver det størst mulige udbud af kristelig underholdning - eller i det mindste af nyttige sociale tiltag. Kirken må bevise sin eksistensberettigelse ved at give brød og skuespil. Kirken må levere den vare, der er efterspurgt.

Men nu står der altså i Efeserbrevet, at det er Kristi legeme, der skal opbygges. Kristi legeme er menigheden, kirken. Den er ligesom en bygning - for nu at bruge et andet bibelsk billede -, og den består af levende sten. Kirken bygges altså op ved at lægge den ene levende sten efter den anden på og ved siden af de andre sten. Opbyggelse er bygning af kirken. Kirken er det primære. Den er til *før* den enkelte, og den enkelte bliver kun til som kristen ved at blive indlemmet i kirken, dvs. føjet ind i sammenhæng med de andre. Når det sker, opbygges Kristi legeme.

Kirken er i virkeligheden Kristus og så alle dem, der er indføjede i ham. Apostelen Paulus udtrykker det sådan, at Kristus er hovedet og vi hans lemmer. Vi skal vokse op til hovedet. Det betyder, at "ud fra ham føjes hele legemet sammen og holdes sammen". Vi er helt afhængige af ham.

Den fornyelse af vor kirke, som vi arbejder for, består i "at opbygge Kristi legeme". Det involverer en ny forståelse af kirken: at alt i kirken begynder ovenfra og ender oventil. Vor eneste opgave er at indføje os, at indordne os i den struktur, som allerede er lagt, som er Jesus Kristus og alt, hvad han

rummer. Vi skal finde vor plads i ham, stille os til disposition og lade os bruge, dvs. tjene. Vi opbygger os selv ved helt at glemme vor egen opbyggelse og i stedet opbygge Kristi legeme ved at indføje os endnu mere i Kristus - eller som det hedder: "vokse op til ham, som er hovedet".

For at vi kan udføre vores tjeneste at opbygge Kristi legeme, har Kristus givet nogle til at være apostle, profeter, evangelister og hyrder og lærere. At opbygge Kristi legeme involverer derfor også en ny forståelse af dette embede, som Kristus har givet. Det er ikke til for at opbygge den enkelte sjæl, endsige åndeligt underholde, men for at opbygge Kristi legeme. Det er ikke givet nedenfra, men ovenfra. Det er ikke udtænkt, indstiftet eller indrettet af mennesker, men af Gud ved Jesus Kristus. Derfor er det uafhængigt af mennesker, menneskelige ordninger, konventioner, kulturer, åndsstrømninger. Det er Kristi mund og hænder, repræsenterer ham i de funktioner, som er nødvendige for at udruste de hellige til deres tjeneste. Som han er hyrde og lærer, brudgom og herre, er de bestemte personer, som har fået overdraget embedet, det også.

De funktioner, som er nødvendige til udrustning af de hellige, og som udføres af hyrden, læreren, brudgommen og herren, er ordets forkyndelse og sakramenternes forvaltning. At opbygge Kristi legeme involverer altså også en ny forståelse af ordet og sakramenterne. Disse

hed til på officielt plan at have kontakt med vore brødre i de anglikanske og skandinaviske kirker.

Her tænker jeg særlig på Westminster-aftalen, som repræsentanter fra britiske og nordiske kirker traf ved en konference i London 9.-10. maj 1994. I bestyrelsen har vi givet udtryk for, at vi gerne vil tilslutte os. Desværre kan vi ikke fuldt ud tiltræde samarbejdet, da vi her i Danmark ikke opfylder nogle forudsætninger, som de i de andre lande allerede har. Derfor vil vi i første omgang nøjes med en observatørstatus.

Gennem Westminster-aftalen kan vi måske hente hjælp i den vanskelige situation, vi står i, på grund af valget af Lise-Lotte Rebel ved bispevalget i Helsingør. I England og Finland har de fået kvindelige præster, og i Norge har de fået en kvindelig biskop. I Sverige er der lavet Berufsverbod for de præster, der ikke anerkender kvinders ordination. At indførelsen af kvindelige præster var en skismatisk handling, hvad mange i blindhed hårdnakket benægter, træder mere og mere tydeligt frem. Fænomenet splitter hele den protestantiske kirke. På den ene side af skillelinjen står de, der ved, at kristendommen ikke er evige fornuftssandheder, som Lessing og oplysningstiden mente det, men "tilfældige" historiske sandheder, der som guddommeligt givne, ubegrundede, historiske sandheder alligevel er eviggyldige trods deres tidsbetingethed. På den anden side af skillelinjen står de, der de-

graderer det historiske i kristendommen til at være relative, tidsbetingede og variable "sandheder", der med hver en "lærdoms vind" kan skifte ned gennem historien. Det er med andre ord spørgsmålet, om frelseskendsgerningerne, hvortil bl.a. ordets og sakramenternes embede og dets skikkelse hører, er absolute og uforanderlige, eller om de er relative og foranderlige, idet de ved en afmytologisering afklædes det historiske og reduceres til evige fornuftssandheder, der fra tid til anden kan iklædes forskellig ydre skikkelse. Jeg er ikke i tvivl om, at vore modstandere allerede er godt på vej bort fra den historiske Jesus Kristus og ud i gnosticismen. Gad vide, om protestantismen alligevel ikke var et skråplan! Selv som overbevist lutheraner kan man somme tider komme i tvivl!

Ved dette landskonvent vil jeg komme med et debatoplæg om alle disse spørgsmål, så vi kan tage en alvorlig drøftelse af dem. Vi vil prøve at udstikke nogle foreløbige retningslinier for, hvordan vi skal tackle problemet med en dame på bispestolen. Jeg vil gerne opfordre til, at vi behandler såvel kvindelige "bisper" som kvindelige "præster" venligt og høfligt, selv om vi ikke må undlade at være skarpe i vores teologiske afvisning af fænomenet. Ikke at anerkende dem som bisper og præster er ikke uvenligt og uhøfligt. Det går jo ikke på deres person, men på det, som andre ukristeligt har forsøgt at gøre dem til.

Ud over sådanne retningslinier vil vi også tale om mulighederne for samarbejde med brødre og søstre i vore nabokirker, som står i samme problemstilling som vi. Vi må være klar over, at ordination af kvinder ikke står alene, men i nær sammenhæng med den opløsning af kristen tro og liv, som karakteriserer i hvert fald de protestantiske vesterlandske kirker. Spørgsmålet om ordination af homofile præster, om velsignelse af homofile par, om fosterdrab og eutanasi hænger nøje sammen med ordination af kvinder og udspringer af samme foragt for bibelsk og apostolsk autoritet. Også disse spørgsmål vil vi tage op.

Det er min fornemmelse, at mange lytter til os. I disse forvirrede tider står mange præster rådvilde, fordi de godt kan se, at den vej, de fra deres studietid var slået ind på, ikke fører andre steder hen end til opløsning af selve grundlaget for deres eksistens som præster. Den nedrakning af kirkens embede, som særligt de grundtvigske har været

gode til, rammer nu tilbage som en boomerang. Embedets prestige er blevet mindre, og det mærkes også økonomisk. Embedet demokratiseres og truer med at synke ned til at blive en funktionærstilling under menighedsrådene. Men på de betingelser er det umuligt at være Jesu Kristi præst. Det er ikke tilfældigt, og ikke kun Porvoo, der er årsag til, at embedsteologien igen er kommet i vælten. Man søger nu et bedre grundlag for kirkens embede end demokratiet og tjenestemandstatusen. Derfor er der mange, der skeler til os, for de ved, vi har et svar.

Vort svar er at henvise til kirkens apostolske embede, hyrde- og lærerembedet, som skal udruste de hellige til at gøre tjeneste, så Kristi legeme bygges op. Dette embede - og ikke demokratiet, ikke staten - opfordrer vi vor kirke til at gå ind under. Det er det, vi selv gør, og fortsætter med at gøre - uanset hvad magthaverne i kirke, stat og folk siger.

DER MANGLER INTET FOR AT FORTSÆTTE OG KOMME VIDERE

Af Jakob Poulsen, Dybbøl.

Mit livs største oplevelse, i kirkeligt regie, indenfor de sidste årtier, har været mødet med Folkekirkens 2 fornyelsesbevægelser. Fællesskabet Kirkelig Fornyelse og den karismatiske bevægelse Dansk OASE. Midt i alle klagesangene har det virkelig

været opmuntrende, at se hvorledes de udfylder et område, nu i faste rammer, som ingen andre dækker ind men kun tangerer med nogle sporadiske solotilløb.

FKF havde sit årlige landskonvent i Frederikssund præstegård ultimo

maj. Emnet for alle 3 dage var :Et helligt liv og generalkapitlets hovedpunkt, naturligvis, bispevalget. Da det var gennemgået meldte to sig for at give opsummering og afrunding, hvilket blev gjort med en så brutal ærlighed, at de taler for sig selv. Den første var så langt nede, at der blev talt om at søge andet erhverv. Den anden spildte det overhovedet ikke en tanke hvad biskoppen var af navn eller køn.

Denne opsummering falder godt i tråd med, at den globale frustration, som daglig vokser, nu tynger menneskene i en sådan grad, at særstandpunkter derfor tilsvarende kun har krav på en begrænset opmærksomhed.

De 3 foredrag omkring Et helligt liv var det vanskeligere at få hold

på. Men kunne måske nedtones til 2 stadier, for at få greb på sagen. De anførte eksempler havde det til fælles at de startede ved nulpunktet, hvor de i deres nøgenhed intet havde at tilbyde. Hvorimod første skridt ud fra nulpunktet, ifølge sagens natur, var mangesidigt. Og derfor vil jeg slutte mit konventreferat med et svar jeg fik nogle dage forinden, Søren Kierkegaard: Gå ud og være den eneste ene du er, for du har hvad du behøver. Da jeg læste nærmere efter hvorledes det skulle forstås, vidste det sig at jeg virkelig har alle forudsætninger for at starte stadie nr. 2. Det eneste som står i vejen er mit humør og mine luner, som i kap.4 hos Jonas. Det øvrige kirkefolk har hverken skyld eller andel i min svigten.

Kor og apsis i Frederikssund Kirke

KALDET TIL AT VÆRE HELLIGE

Tale ved Kirkelig Fornyelses landskonvent
af pastor Frede Møller, Hinge.

Fra Paulus, kaldet til Kristi Jesu apostel ved Guds vilje, og vor broder Sosthenes. Til Guds menighed i Korinth, dem, der er helliget ved Kristus Jesus, kaldet til at være hellige, sammen med alle dem, der påkalder vor Herre Jesu Kristi navn på ethvert sted, deres og vores. Nåde være med jer og fred fra Gud, vor Fader, og Herren Jesus Kristus! (1. Kor. 1,1-3).

I en forholdsvis ukendt salme kommer Grundtvig med nogle linjer, som ville ryste nutidens såkaldte grundtvigianere i deres grundvold! Salmen finder vi da heller ikke i Højskolesangbogen, men derimod i - Indre Missions sangbog "Hjemlandstoner", og jeg vil gerne begynde med at citere det første vers af denne salme. Det lyder sådan:
*De hellige os verden kalder,
naturligvis i spas og spot;
blandt alle øgenavne falder
og virker intet dog så godt;
det forbeholder Gud sin ære,
indskeer os, hvad vi skal være.*

(Hj.431,1)

Og når emnet her i dag hedder "Kaldet til at være hellige", synes jeg det er ganske væsentligt at få slået fast, hvordan det dybest set hænger sammen med et menneskes hellighed. Grundtvig siger her, at han godt kan lide ordet hellig, fordi "det forbeholder Gud sin ære." Her er han helt på linje med apostelen Paulus, som vi hørte det for lidt siden. Paulus taler jo udtrykkelig om "dem, der er helliget ved Kris-

tus Jesus"! Lad os derfor begynde med at gøre det helt klart for hinanden, at der er ikke en eneste på denne jord, der bliver hellig i kraft af egne præstationer eller egen fromhed! Det er og bliver en blind vej. Apostelen Paulus troede selv, at han kunne nå ganske langt ad den vej. Som farisæer var han meget optaget af, hvor from og retfærdig han var i sammenligning med visse andre. Da han mange år senere skriver til de kristne i Filippi, afslører han tydeligt, at han har fået et helt andet syn på disse ting: "Dog, hvad jeg havde af fortjeneste, det regner jeg nu på grund af Kristus for tab. Ja, jeg regner så vist alt for tab på grund af det langt større at kende Kristus Jesus, min Herre. På grund af ham har jeg tabt det alt sammen, og jeg regner det for skarn, for at jeg kan vinde Kristus og findes i ham, ikke med min egen retfærdighed, den fra loven, men med den, der fås ved troen på Kristus, retfærdigheden fra Gud grundet på troen..." (Fil.3,7-9). Måske har vi hørt de ord så tit, så

de ikke ligefrem gør det helt store indtryk på os, men det er faktisk stærke ord, når vi tænker på, at de er sagt af en mand, som virkelig har sat alt ind på at være en lovtro farisæer; ja, at være "uangribelig i lovretfærdighed", som han selv udtrykker det (3,6). Nu er han blevet standset af Gud. Det skete, da han var på vej til Damaskus. Han er blevet afsløret, så han ikke har et halmstrå mere at klamre sig til. Nu må han i stedet bekende sin håbløse situation overfor Gud. Det eneste, det nu drejer sig om for ham, det er at kende Kristus, at skjule sig bagved hans retfærdighed! Men se, netop på den måde er der sket det med Paulus, at han er blevet hellig. At være hellig - det betyder nemlig det sammen som *at være optaget*. En stol er optaget, når der sidder nogen på den. Så er der ikke plads til andre. Vi kender også situationen, når Matador-spillet kommer frem en hyggeaften. Så begynder det med, at der skal vælges farve. "Helle for den røde bil", er der så én, der råber. Det betyder: Den røde bil skal være helliget mig! - Når så spillet går i gang, sker der det, at huse og hoteller skyder op overalt. Det begynder virkelig at blive farligt, for det kan ruinere én, når man kommer til at stå på Rådhuspladsen og skal betale for hotel og det hele. Men da bilen blev flyttet det antal, som terningerne viste, havnede den på det sted, hvor der var *et helle*. I trafikken er det en forhøjning til sikkerhed for fodgængere på en

befærdet gade, står der i ordbogen. Et helligt sted! Her kan jeg ikke røres. Her får jeg lov til at være i fred - uden at betale de dyre hotelregninger! Se, sådan er det at være en kristen, et helligt menneske! Helliget ved Kristus Jesus, siger apostelen Paulus, og det vil sige det samme som *at tilhøre Kristus Jesus*! Uvilkårligt går mine tanker så til situationen, som vi alle kender den fra døbefonten. "Modtag det hellige korsets tegn både for dit ansigt og dit bryst til et vidnesbyrd om, at de skal tilhøre den korsfæstede Herre Jesus Kristus." Sådan lyder det i vor kirkes dåbsritual. Korsets tegn skal efter sigende være den sidste rest af den gamle exorcisme, som i tidligere tider var knyttet til dåben. Da var det stærke sager, der blev sagt, når et lille uskyldigt barn blev båret til dåb. Man var nemlig klar over, at den lille nyfødte på ingen måde er uskyldig, og derfor lød disse markante ord fra præsten: "Far ud du urene Aand og giv den Hellig Aand rum." Jeg stod engang i en lille kirke på Mors, Ljørslev kirke og kikkede på en mærkelig plade, de har hængende over døbefonten. Her står der sådan:

*Kom hid du lille Noer og too dig i dend Kilde
som dig til Salighed din Jesus stifte ville.*

*Her er ey Vand alleen, men Vand og Helligaand
som dig udrefuet har af Sathans Morderhaand
Her gjør Gud med dig Pagt, at du*

*hans Barn skal være
Om du for alle Ting Forfremme vil
hans Ære
Og packe Sathan af, din Sjælegift og Pest
Saa skal dig Himmellyst gifves til sidste Rist.*

Disse stærke ord viser os med al ønskelig tydelighed, at der ikke er nogen mulighed for selv at gøre sig hellig! Et menneske, som er bastet og bundet af Djævelen, kan ikke blive en helgen! Vi kan citere Jesu egne ord, når han et sted siger det på denne måde: "Når en stærk mand fuldt bevæbnet vogter sin gård, kan hans ejendele være i fred." (Luk.11,21). Det er det, som er situationen for os alle. Sådan er vi født, og der er ingen af os, der har den ringeste mulighed for at ændre noget som helst på den omstændighed. Egentlig er det jo ganske mærkeligt, at farisæerne på Jesu tid ikke havde et bedre og klarere syn på disse ting. Når vi tænker på, at selv i den gamle pagt er evangeliet altid forudsætningen. Vi møder det så tydeligt, da Moses får De ti Bud på Sinaj bjerg. Udgangspunktet er dette: "Jeg er Herren din Gud, som førte dig ud af Egypten, af trællehuset." Det er ganske tydeligt, at Gud på denne måde vil sige til Moses og til folket: Nu har jeg befriet jer fra trældommen! Nu skal I så til at leve det nye liv! - På samme måde er det egentlig også mærkeligt, at man ofte har beskyldt den katolske kirke for at tale om de forskellige helgeners fortjenester! Læser man

f.eks. om en helgen som Frans af Assisi, så er det jo ganske tydeligt, hvordan også han ved med sig selv, at han ikke er andet end en håbløs fortabt synder, der kun kan håbe på Guds barmhjertighed i Kristus Jesus. I sin bog om Frans af Assisi fortæller forfatteren Johs. Jørgensen om broder Masseo, som spørger den hellige Frans: "Jeg undrer mig over, hvorfor hele verden løber efter dig mere end efter alle andre, og alle mennesker begærer at se dig og høre dig og lyde dig? Du er ikke skøn af ydre, du er ikke høj-lært, du er ikke af ædel byrd - hvorfor løber da hele verden efter dig?" Da den hellige Frans hørte dette, glædede han sig i Aanden og vendte sine øjne mod Himlen og stod længe således, med sjælen opløftet til Gud; og da han derpå kom til sig selv, knælede han ned og gav Gud tak og pris og vendte sig til broder Masseo og sagde til ham med stor åndelig kraft: "Vil du vide, hvorfor de kommer til mig? vil du vide, hvorfor hele verden løber efter mig? Thi jeg véd det fra den alvidende Gud, hvis øjne betragter de gode og de onde over den hele jord. Fordi disse helligste øjne ikke nogetsteds har set nogen større, uslere, fattigere synder end mig; fordi han på den hele jord ikke har fundet nogen elendigere skabning til at udrette hin vidunderlige gerning, som han agter at gøre, derfor har han udvalgt mig, for således at beskæmme adel og storhed og styrke og skønhed og verdens visdom, at alle må erkende,

at al kraft og al dyd kommer fra ham og ikke fra skabningen, og at ingen kan hovmode sig for hans åsyn, men den, der roser sig, rose sig i Herren, thi hans er æren og magten i al evighed." (p.58-59). Jamen, er det ikke tydeligt for enhver, at her taler et menneske, som ved med sig selv, at hellig - det er jeg udelukkende i kraft af Kristus? Et menneske, som på den måde står fuldstændig på linje med både apostelen Paulus og Martin Luther, når det drejer sig om at være retfærdig af tro og ikke af lovgerninger! Og det må vi virkelig slå fast for hinanden i dag, at den hellighed, som tæller i Guds øjne, den får vi skænket i vor dåb, og den ejer vi ved troen på Jesus Kristus og ikke på nogen som helst anden måde!

Alligevel taler apostelen Paulus jo ikke kun om at være helliget ved Kristus Jesus. Han taler ikke kun om, at der ikke er fordømmelse for dem, som er i Kristus Jesus. Læser vi hans breve, er det tydeligt, at han først begynder med at forkynde evangeliet for dem, og på den baggrund giver han sig så til at formaner og opmuntre. Det fremgår f.eks. tydeligt af et brev som Romerbrevet, hvor han jo gør meget ud af at betone, at der ikke er forskel på os mennesker, fordi vi alle har syndet. Apostelen Paulus ved selv, hvordan det er at få munden lukket af Gud selv, og derfor kan han sige det så klart, at "hvad loven siger, taler den til dem, der er under loven, for at hver mund skal lukkes

og hele verden stå strafskyldig over for Gud" (Rom.3,19). Han taler om dåben som en begivenhed, der er så skelsættende i et menneskes liv, så den kan sammenlignes begravelsen! Et menneske, som er død og begravet, kan jo ikke længere drages til ansvar, uanset hvor grov forbrydelsen så end har været! Det ved Paulus, og derfor siger han, at den, som er død, er frigjort fra synden! Der er virkelig ingen fordømmelse for den, som er i Kristus Jesus. Der er simpelthen byttet rundt på det hele, så han blev en synder i mit sted og måtte lide, hvad jeg havde fortjent, hvorimod jeg blev gjort hellig takket være hans retfærdige liv og hans lidelse, død og opstandelse, sådan at ikke engang Gud kan komme og sætte en finger på noget som helst i mit liv mere! Men netop på den baggrund kan Paulus så også tale om det nye liv, som må blive konsekvensen af det her! Han taler ikke kun om begravelse, men samtidig om opstandelsen til et nyt liv. "Lad derfor ikke synden herske i jeres dødelige legeme, så I adlyder dets lyster", siger han (Rom.6,12), og på den baggrund formaner han så i kap. 12: "Så formaner jeg jer brødre ved Guds barmhjertighed, til at bringe jeres legemer som et levende og helligt offer, der er Gud til behag - det skal være jeres åndelige gudstjeneste. Og tilpas jer ikke denne verden, men lad jer forvandle, ved at sindet fornyes, så I kan skønne, hvad der er Guds vilje: det gode, det som behager ham, det fuldkom-

ne." (12,1-2). Se, her kommer vi så til det, som er vort emne i dag, nemlig kaldet til at være hellige! Kaldet til at leve et liv, som er anderledes end det liv, flertallet lever i denne verden. Kaldet til ikke bare at have navn af at være hellige, men til at tage dette navn alvorligt. Eller for at sige det med Grundtvig: "Det forbeholder Gud sin ære, indskærper os, hvad vi skal være." Ordet hellig indskærper os altså, hvad vi skal være - også i vor bevægelse! Og det kan jeg godt somme tider være bange for, at vi har været tilbøjelige til at glemme. Det er jo nemlig altid en farlig fristelse, når vi har fromheden og det liturgiske i hver sin lomme. Den fristelse kendte apostelen Paulus også til fra de menigheder, han havde med at gøre. De kristne i Korinth mente f.eks., at det godt kunne forsvares at forene utugt og kristendom. Og det var tilsyneladende ikke det eneste sted, hvor der var problemer i den retning. Da apostelen Paulus skriver til de kristne i Thessaloniki, får de også en ordentlig opsang, når det hedder sådan: "I øvrigt, brødre, beder vi jer om og formaner jer i Herren Jesus til at gøre endnu mere fremgang i at leve sådan, som I lærte af os, Gud til behag, hvad I da også gør. I ved jo, hvilke påbud vi gav jer ved Herren Jesus. For dette er Guds vilje, at I skal helliges, så I afholder jer fra utugt, sørger for hver især at have jeres hustru i hellighed og ære og ikke i sanseligt begær som hedningerne, der ikke

kender Gud, og så I ikke foruretter eller udbytter jeres broder i forretning. For Herren straffer al den slags, som vi også tidligere har sagt til jer og har forsikret jer om, og Gud kaldte os ikke til urenhed, men til hellighed. Derfor, hvis nogen forkaster dette, er det ikke et menneske, han forkaster, men Gud, som giver jer sin hellige ånd. (1.Thes. 4,1-8).

Der var nok ikke mange danske folkekirkepræster, som turde bruge den slags ord i søndagsprædikenen! Men det kan ikke nytte noget. Prøver vi på at have det liturgiske i den ene lomme og så hele resten af vort liv i den anden, uden at disse to ting på nogen måde hænger sammen, så sker der ganske enkelt det, at vi bliver utroværdige! "Dette er Guds vilje, at I skal helliges", siger apostelen Paulus. Søndag efter søndag beder vi om det i vor kirkes ind- og udgangsbøn: "Hver dag forbedre mig i et helligt liv og levned", hedder der i indgangsbønnen, og i udgangsbønnen: "at jeg må bevare dit ord i et rent hjerte, deraf i troen styrkes, i et helligt levned forbedres og mig derved i liv og død trøste." Vi ved godt, at vi lever i en verden og et samfund, som har helt andre punkter på dagsordenen. En tid, som på uhyggelig måde er præget af frafald fra Gud, så det mere og mere ligner det, apostelen Paulus taler om, når han skriver til de kristne i Rom: "Fordi de ikke regnede det for noget værd at kende Gud, pr gav Gud dem til en forkastelig

tankegang, så at de gjorde, hvad der ikke sømmer sig." Han beskriver et samfund, som er prisgivet Gud på en sådan måde, så kvinderne udskifter den naturlige omgang med den naturstridige, ligesom mænd lever skamløst med mænd, og han beskriver samtidig et samfund, hvor alting bliver mere og mere kaotisk. "De blev opfyldt af al slags uretfærdighed", siger han, og så nævner han tingene ved deres rette navn: ondskab, griskhed, usselhed, fulde af misundelse, blodtørst, stridslyst, svig, ondsindethed; de løber med sladder, de bagtaler andre, hader Gud, farer frem med vold, er hovne og fulde af pral; de finder på alt muligt ondt, er ulydige mod deres forældre; de er uforstandige, upålidelige, ukærlige, ubarmhjertige. Og han slutter med disse tankevekkende ord: "De ved, at Gud har bestemt, at lever man sådan, fortjener man at dø; alligevel lever de ikke bare selv sådan, men bifalder også, at andre gør det." (Rom.1,32). Måske burde man her have oversat det: "men *velsigner* også at andre gør det."

Så kan vi give os til at smide med sten mod de andre, men så har vi misforstået apostelen Paulus på det groveste, for han holder nemlig ikke op, før vi også selv er klædt af til skindet, afsløret, ramt af Guds ord! Alligevel vover han altså at tale til os som dem, der er blevet helliget ved Kristus Jesus, ja, ikke nok med det: Han vover at tale til os som dem, der har Guds kald til at leve et liv, der skiller sig ud fra

det, de andre lever, kort sagt: leve et helligt liv, et liv, der ikke indrettes efter denne verdens skema, men efter Guds! Kan vi så det?

Ja, se det er jo så det store spørgsmål! Apostelen Paulus måtte selv indrømme, at han igen og igen løb panden imod en mur her! Han *ved*, at han er hellig i kraft af Kristus, men når han så øver sig i at leve et helligt liv, så går det galt. "Jeg finder altså den lov, at jeg, skønt jeg vil gøre det gode, kun evner det onde", siger han. "Viljen har jeg, men at udføre det gode kan jeg ikke." (Rom.7).

Alligevel er det den vej, han skal gå, og han jubler derfor af glæde over, at Gud har befriet ham fra trædommen, som har før lå under for! Nu er han "frelst for at tjene", som der står på en gravsten på kirkegården derhjemme. Ligesom Israels folk var befriet fra trædommen i Egypten, og derfor skulle de nu høre Guds bud, som han gav dem som et værn om deres liv og færd i det nye land, de var kommet ind i!

Jamen, på samme måde er det jo også med os! Meningen er *ikke*, at vis skal havne i trangbrystet pietisteri, hvor vi hverken må det ene eller det andet. Det er nu engang Gud, der har givet os livet på denne jord, og til det, som Gud har skabt, og som han kunne gå rundt og glæde sig over før syndefaldet, da hører der ganske mange af de ting, som også glæder os mennesker i dag. Når vi er kaldet til at være hellige, drejer det sig netop

om et kald til at vandre denne nye vej midt i den verden, Gud har sat os i! Ikke ved at isolere os fra den. Det er der måske enkelte, der får et særligt kald til, og det skal der rigtignok ikke peges fingre ad. Vi kunne godt trænge til langt flere, som også i vor tid hørte et kald fra Gud til et liv i bøn, et liv i tjeneste for næsten, en klostertilværelse af den ene eller anden art. Når man f.eks. besøger et sted som Øm Kloster og læser om cisterciensernes liv og virke på dette sted, om hvordan de faktisk udgjorde datidens socialvæsen, så de sørgede for de fattige, når høsten slog fejl, ligesom de var dygtige og flittige til at operere og den slags, ja, så må man ærlig talt græmme sig over at høre om den fordrukne Frederik den Anden, som kom med sine folk og ødelagde det hele i reformationens navn! Her var der rigtignok ikke noget syn for de fattiges behov.

Tværtimod! Maden blev spist, vinen blev drukket, så det er en skandale at høre om det. - Eller når man læser om Frans af Assisi, og hvordan disse tiggermunke ofrede sig helt og fuldt for at tjene den Herre, de var døbt til at tilhøre, så kan man godt græmme sig over, at nogen har så vældig travlt med at pege fingre ad den slags, i stedet for at indse, at den slags åndelige kraftcentre godt kunne behøves - også i vor tid, og at vi må glæde os over dem, der hører et sådant kald fra Gud og tager det alvorligt!

Alligevel er det jo *ikke* det kald, som lyder til flertallet af os. Nej,

når vi hører Guds kald til et helligt liv i dag, så er det netop et kald til at leve, som Gud vil det, i den hverdag og i den gerning, som nu blev vor! Afstå fra utugt, sørge for hver især at have jeres hustru i hellighed og ære, afstå fra at forurette og udbytte andre i handel ogandel. For Gud kaldte os ikke til urenhed, men renhed! Det gælder ikke mindst os, der gerne vil være med i arbejdet for Kirkens fornyelse. Der er ingen vej til fornyelse, så længe vi mener, at det er i orden at se stort på vor måde at leve på, når bare de liturgiske finesser er i orden! Hvad nytter det at gå rundt med det rigtige embedssyn, når det ikke hindrer, at vi selv lader stå til og på den måde bliver foregangsmænd med hensyn til det dårlige eksempel?

Jo, kaldet til at være hellige - det kald har vi, og det kald må vi tage alvorligt! Kaldet til at leve Gud nær! Da Sebedæussønnernes mor kom til Jesus, var det med en bøn, at hendes to sønner måtte få lov til at være lige i nærheden af Jesus. Hun har måttet høre meget for den bøn! I virkeligheden må det være den bøn, som også vi kommer med - ikke bare for vore børn, men rigtignok også for os selv! "Jesus, kom dog nær til mig, lad mig aldrig slippe dig", synger vi, men mener vi det?

På en gravsten på Nexø kirkegårds står der disse fine ord over en mor, som døde for mange år siden: Hun levede korstegnet! Det må være det kald, vi også har. Ikke bare et kald

til at *bruge* korstegnet, intet er jo mere naturligt end at gøre det, men også et kald til at *leve* korstegnet, leve dåbens liv!

Jamen, hvad så, når det går galt alligevel? Hvad så, når det mislykkes? Ja, det er vigtigt at spørge sådan, for det sker jo igen og igen i større eller mindre målestok! Hvad gør vi så? Jo, da er der kun én vej! Det er *ikke* Judas' vej med rebet hen til træet. Nej, Kirkens gamle vej - det er Simon Peters vej! Vejen gennem anger og bod og gråd frem til et nyt personligt møde med den levende, opstandne Herre og frelser, hvis blod renser fra al synd, og som kalder mig til fornyet tjeneste med ordene "Vær hyrde for mine får" og med formaningen:

"Synd fra nu af ikke mere."

Se, sådan lyder Guds kald. Kaldet til dem, der *er* hellige - takket være Jesu Kristi lidelse, død og opstandelse. Takket være dåbens forunderlige gave. Han kalder os til at leve det nye liv, vi her har fået. Det hellige liv. Troens liv. Dåbens liv. Det evige liv. Han kalder os til at leve Gud nær i daglig bøn og bibellæsning, i gudstjeneste- og andagtsliv, i tjeneste for vor næste overalt, hvor vi møder ham eller hende. Han kalder os til at leve Gud nær, så vi bærer frugt, der er omvendelsen værdig. Den Gud, som friede os ud af mørkets magt og flyttede os over i sin elskede søns rige. Han kalder os til at leve kors-tegnet.

HELLIGE VIDNER

Re-formatio's redaktion har bedt Munken Fotios (Ole Fre. Stjernfelt) oversætte nogle af den ortodokse kirkes helgenfortællinger. Her følger to, i kommende numre følger flere.

DE HELLIGE, HERLIGE OG BERØMMELIGE
APOSTLE OG FØRSTEMÆND PETER OG PAULUS

Festdag: den 29. juni.

Hvilke større eksempler på lovtale om disse kan man tænke sig, end Herrens vidnesbyrd og udtryk? Den ene priser han salig og kalder den klippe, hvorpå - siger han - Kirken grundlægges; den anden forudsagde han skulle være et udvalgt kar til at bære hans navn frem for konger og herskere.

Om Peter:

Den hellige Peter var broder til Andreas, den førstkaldede, fra den ukendte og ringe by Bethsaida, søn af Jonas, af Simeons stamme, under ypperstepræsten Hyrkan. De levede tilfælles i yderste fattigdom og skaffede til livets ophold ved egne hænder. Da han (nemlig Jonas, deres

Ἐκ τοιχογραφίας Ἱ.Ν. Ἀγίου Γεωργίου Ἀγίου Παύλου Ἀγίου Ὁρους. Ἔργον Ἰησοῦ αἰῶνος.

Sct. Peter og Paulus

fader) døde, blev Peter daglejer og ægtede en datter af Aristobul, der var broder til apostelen Barnabas, og avlede børn; Andreas derimod overgav sig til kyskhed. Men på den tid Johannes sad i fængsel, kom Jesus til Genesaretsøen og fandt Andreas og Peter bødende deres garn. Han kaldte ad dem, og strax fulgte de ham.

Senere forkyndte Peter evangeliet i Judæa og Antiokia og Pontus, i Galatien, i Cappadocien, Asien og Bithynien, og kom til selve Rom. Og da han overgik Simon Mager i undere, blev han, på netop Neros tid, korsfæstet med hovedet nedad, som han selv havde bedt om, og fik et saligt endeligt.

Af udseende var han lys, noget bleg, skaldet på issen, med tæt hår rundt om; øjnende forekom noget blodskudte og mørkerøde; hovedet og skægget var hvidt, næsen lang, øjenbrynene tykke. Han var midaldrende og temmelig ret af legems-skikkelse; erfaren, stærkt bevæget af guddommelig iver mod uretten, tilgivende og let til at ændre mening om de angrende, og hurtig til at ændre tidligere beslutninger.

Om Paulus.

Den hellige Paulus, også han var jøde af slægt, af Benjamins stamme, farisæer af parti, disciple af Gamaliel og i højeste grad oplært i Mose lov; han boede i Tarsus. Som brændende tilhænger af loven stod han op imod Guds Kirke. Så det var med hans bifald og efter hans sind,

at Stefan, den første martyr, blev ryddet af vejen. Men af Gud blev han kendt midt om dagen og opflammet ved syner, da Guds røst kom til ham ovenfra, og han bliver sendt til Ananias, en gammel discipel, der boede i Damascus, og denne underviste og døbte ham.

Da han blev det udvalgte kar, gennemrejste han, som en med vinger, hele den civiliserede verden og fangede mennesker. Og da han kom til Rom og havde undervist mange, sluttede han, år senere, livet der sammen med Peter, ved at blive halshugget. Af såret sagdes der at flyde blod med mælk. Selv om den salige Paulus døde senere i tid, blev deres relikvier henlagt på samme sted (efter 258 ell. 313).

Af udseende var den salige apostel Paulus skaldet og bar på hovedet, havde øjne, der gjorde glad, nedadvendte øjenbryn, var lys af udseende, af fremskreden alder (han syntes yngre, end han var); skægget gik såre vel nedad, og han havde en næse, der var smukt buet og prydede hele ansigtet. På hovedet og i skægget havde han rundt om smukke sorte og hvide hår. Han var stærk, lille af legemsstørrelse, reserveret, forstandig, fuld af nådegaver, med ædel karakter og tiltrækkende ord, og han behandlede dem, der kom til ham, med guddommelige underes kraft.

(Oversat fra den byzantinske månedsbog).

Ὁ Ἅγιος Πρωτομάρτυς καὶ Ἀρχιδιάκονος Στέφανος
καὶ ὁ Ἅγιος Ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος.

Ἐκ τοιχογραφίας Φωτίου Κόντογλου.

Sct. Stefan og Laurentius

**DE HELLIGE MARTYRER
LAURENTIUS ÆRKEDIAKON,
XYSTUS PAVE AF ROM OG HIPPOLYT.**

Festdag den 10. agust.

Disse var til på Decii tid; den hellige Xystus var fra Athen, hvor han havde drevet filosofi. Da han var kommen til Rom, bliver han indviet til biskop efter at den hellige Stefan var blevet martyr (257). Da forfølgelsen mod de kristne stadig hærgede, befaler den hellige Xystus Laurentius, sin ærkediakon, at tage kirkens udstyr i varetægt. Men denne solgte det og uddelte det til de fattige. Da Decius kom tilbage fra Persien, blev den hellige biskop Xystus ført frem for ham, og da han ikke kunne overtales til at fornægte Kristus, men frimodigt bekendte ham som Gud og altings skaber, blev han halshugget med sværd.

Så blev ærkediakonen Laurentius ført frem, og afkrævet de hellige penge bad han om vogne og tog de lamme og invalide, som han havde uddelt pengene til, fyldte vognene og kørte dem til kongen. Da han så dem, blev han vred og befaler den hellige Laurentius skulle slås hårdt, derpå kastes i fængsel. Da han kom dér, helbredte han alle, som kom til ham, hvilken sygdom enhver end havde. Da tribunen Gallinicus så det - for han havde opsyn med

fængselet -, troede han på Kristus og blev døbt. Siden bliver den hellige fremstillet for kongen, og ikke overtalt til at ofre til afguderne, bliver han strakt ud på en rist, der var tændt ild nedenunder, og på den opgav han ånden, takkende Gud, og af Hippolyt får han den begravelse, som sømmer sig.

Da kongen fik dette at vide og havde sendt bud efter ham, befalede han, at han skulle piskes med jernkinarer (skarpe kæder med tænder), og derefter bindes til vilde heste. Da han var slæbt rundt af dem længe, opgav han ånden. Men det fortælles, at den syvende dag, efter at den hellige Hippolyt havde lidt, og Decius og Valerian sad på deres heste for at tage til theateret, råbte Decius i sin dødsstund: "O Hippolyt, fører du mig bort som fange, således bunden?" Og også Valerian råbte: "Trækker du mig sådan af sted med jerncatener (latin: kæder)?" Dette blev kendt for al verden, og alle blev styrkede i troen på vor Herre Jesus Kristus, som har Ære i evighed. Amen. (Oversat efter den byzantinske månedsbog).

HILSEN FRA NORGE

**Af pastor Terje Tønnessen,
fremført på Landskonventet i Frederikssund**

Jeg takker for at jeg får være til stede på deres Landskonvent enda en gang. Det er en like stor glede hver gang. Norsk Kirkelig fornyelse legger stor vekt på internasjonale og ekumeniske kontakter. Kirkesituasjonen i de skandinaviske folkekirker gjør dette mer nødvendig enn noensinne.

I Norge pågår det en kontinuerlig liturgisk fornyelse, nordmenn er religiøst søkende og leter etter mysteriet - i en postmoderne tid og en materialistisk orienteret verden. Nylig ble den første nonne i Den Norske Kirke vigslet til klosterlivet, og røkelse brukes nå blandt annet i Tomasmesser. Det er en krisetid og en spennende tid.

I hele Europa står Kirken overfor det samme problemet. Den kulturelle situasjon er på mange måter den samme nå i slutten av det tyvende århundrede. Jeg vil påpeke at det er viktig ikke bare å være problemorientert og krisefiksert. En teologisk krisemaksimering løser ingen problemer, det gjelder å se vår tid og vår tids tenkning ud fra kulturhistoriske, sosiologiske og filosofiske perspektiver. Vi skal være teologisk og liturgisk nyskapende, nytenkende og kreative - midt i vår tid. Vi skal være katolske og ortodokse i våre sammen-

henger - vi skal være apostoliske kristne midt i en sekulær kultur. Det er tunge og svære teologiske konflikter og brytninger innen de skandinaviske folkekirker, men vi må ikke glemme at det er det innen alle konfesjoner. Den Ortodokse Kirke, Den Romersk-Katolske Kirke, Den anglikanske Kirke har kontinuerlige debatter og problemer og ekumeniske perspektiver på alle våre problemer.

Som en opposisjonell minoritetsbevegelse står vi i fare for å bli så eksklusive at vi blir sekteriske. Det må ikke skje. Sekterismen er ødelæggende for en liturgisk og sakramental fornyelsesbevegelse, som legger vekt på sin katolisitet og apostolisitet. Alle som tror de forvalter Sannheten, står i fare for å bli sekteriske. Vi har også en tendens til å gli inn i offerrollen. Ser vi på oss selv som et offer, blir vi kritiske, polemiske og sure. La oss ikke være så optatt av krisene at vi glemmer Kristus. Nå i disse dagene, mellom Kristi Himmelfartsdag og Pinsefesten, skal vi huske at Kristus hersker og regjerer ved Faderens høyre hånd, i den himmelske herlighet. La oss derfor, frimodig og trofast, leve et sakramentalt, liturgisk og epikletisk liv, i hellighet og kjærlighet til Kristus og hverandre.

BOGANMELDELSE

Af pastor Knud Christensen, Frederikssund

Den 2. april 1995 skete der et brud med en næsten 1200 år gammel tradition i den danske kristenhed. Da blev for første gang en kvinde indsat i et af kirkens højeste embeder og blev derved pålagt et ansvar, man indtil da kun havde pålagt mænd.

Dagen før dette skete udgav Johnny Noer en lille bog: "Når kvinder bryder brødet". (Udgivet på Forlaget Fædrene, Stamholmen 71, 2650 Hvidovre. 155 sider. Pris kr.130).

Bortset fra, at indbindingen er af en sådan kvalitet, at bogen faldt fra hinanden under læsning af den, kan jeg kun anbefale bogen. Den har sit udspring i en tolkning af Den hellige Skrift, også en meget bogstavelig tolkning, men forfatteren berører så sandelig også ting som demokrati og ligeberettigelse og forskellen på statsmagt og kirke.

Bogen slutter med et afsnit, der hedder: "Syv spørgsmål til den troende kvinde".

Et meget, meget langt stykke af vejen, kan jeg følge Johnny Noer i hans vurdering af den situation, vi lever i, og derfor kunne han lige så godt have sluttet sin bog med: "Syv spørgsmål til den troende mand". Thi hvornår begynder den troende mand at påtage sig sit ansvar for den levende Guds Kirke?

FRA DANEU PRESS MÅNEDSNYT 5/1995

LETLAND

Kvinder bliver ikke mere ordineret, end ikke til hjælpepræster, i Den lutherske Kirke i Letland.

Ærkebiskop Janis Vanags udtaler, at når kirken bestemt nægter at ordinere kvinder, sker det på baggrund af en læremæssig fortolkning. Forslaget om kvindelige præster blev også forkastet af flertallet af præster.

Siden 1957 har Den lutherske Kirke i Letland ordineret kvindelige præster. I januar 1993, da en ekstraordinær synode valgte Janis Vanags som efterfølger til den trafikdræbte ærkebiskop Karlis Gailists, annullerede kirken beslutningen om at ordinere kvindelige præster.

Den lutherske Kirke i Letland er dermed det eneste medlem af Den lutherske Kirkes Verdensforbund, der er ophørt med ordinationen af kvindelige præster, selv om det tidligere blev praktiseret.

Vanags understreger, at kvinder, der allerede er ordineret, kan fortsætte i embedet. Han udtaler, at kvindelige præstestuderende ikke havde fået garanti for, at alle, der afsluttede studierne med et vellykket resultat, ville blive ordineret.

RETRÆTE 1995

Fællesskabet Kirkelig Fornyelse afholder retræte
for mænd og kvinder

i dagene 11. til 13. september 1995

på

HELLIG KORS KLOSTER i LEM.

Da bestyrelsen for FKF endnu ikke har færdiggjort det endelige program for retræten, bedes man foreløbig notere datoen og evt. ringe til formanden, pastor Olav Fog (tlf.75 34 50 61) for nærmere oplysninger.

KØBENHAVNS VESPERRING

Fredag den 29. september 1995, Mikkelsdag, er der kl. 17,00
Fest-Vesper i Hans Egede Kirke.

Herefter spiser man sin medbragte mad.

Kl. 19,00 er der Fest-Messe.

Onsdag den 13. december, den hellige Lucias Dag, er der kl.
19,30 Fest-Vesper i Bethlehems kirken.

Fra

ARBEJDSGRUNDLAGET

for

FÆLLESSKABET KIRKELIG FORNYELSE

SKRIFTEMÅLET

Skriftemålet eller bodens sakramente er et nådemiddel givet af Kristus. I skriftemålet modtager den bodfærdige synder af den dertil indviede præst syndernes forladelse som fra Herren selv. I skriftemålet udøves binde- og løsemagten.

RESERVERET POSTVÆSENET

RE-FORMATIO

udgives af

Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSE

Ansvarshavende redaktør:

Sognepræst Knud Christensen,
Kirkegade 9, 3600 Frederikssund.
Telefon 42 31 03 39.

Redaktionsudvalg:

Pastor Poul Ulsdal,
Kirkegade 88, 6700 Esbjerg.
Sognepræst Peter Østerby-Jørgensen,
Galtrup, 7950 Erslev Mors.
Pastor Jais H. Tinglund,
Nørregade 54B, 9640 Farsø.

Ekspedition:

Bladet koster 80 kr. årligt i abonnement, for
studerende 50 kr. årligt. Beløbet indbetales
til FKF's kasserer, bogholder Jørgen Poulsen,
Christianshavns Voldgade 43, 3th. 1424 Kø-
benhavn K. Tlf. 31 57 53 16.
Postgiro 2 08 81 42.

Re-formatio's Forlag:

Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSE's
Forlag, Præstegårdsvej 11, Blåhøj, 7330
Brande. Telefon 75 34 50 61.

Ekspedition og daglig ledelse:

Poul Ulsdal, Kirkegade 88, 6700 Esbjerg.
Telefon 75 13 81 05. Postgiro 5 61 60 50.

Fællesskabet

KIRKELIG FORNYELSE

Formand:

Sognepræst Olav Fog, Præstegårdsvej 11,
Blåhøj, 7330 Brande. Tlf. 75 34 50 61

Bestyrelsen i øvrigt:

Kirketjener Kate Pedersen,
Storkens Kvarter 5B, 2620 Albertslund.
Sognepræst Bjørn Hansen, Vardegade 14,
2100 København Ø.
Bogholder Jørgen Poulsen, Christianshavns
Voldgade 43, 3th., 1424 København K.
Sognepræst Frede Møller, Hinge Præstegård,
8620 Kjellerup.

Medlemmer betaler 160 kr. årligt til fælles-
skabet. Dette beløb omfatter også abon-
nement på Re-formatio. Ægtepar 200 kr.
Studerende og pensionister betaler 100 kr.
for enkeltmedlemskab. Pensionistægtepar 120
kr.

INDHOLD - NR. 3 - JULI 1995 38. ÅRGANG

<i>Fog, Olav:</i> Formandsberetning 1995	58
<i>Poulsen, Jakob:</i> Der mangler intet for at fortsætte	63
<i>Møller, Frede:</i> Kaldet til at være hellige	65
<i>Stjernfelt, Ole F.:</i> Hellige Vidner	72
<i>Tønnessen, Terje:</i> Hilsen fra Norge	77
<i>Christensen, Knud:</i> Boganmeldelse	78